

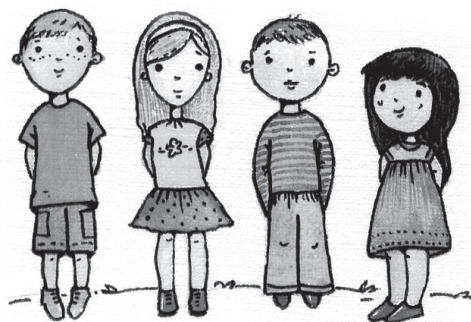
Віктор МИСАН
Поліна ВЕРБИЦЬКА
Олександр ВОЙТЕНКО

Вчимося бути громадянами

**Навчальний посібник
з громадянської освіти для 7(8) класу
загальноосвітніх навчальних закладів**

*Рекомендовано Міністерством
освіти та науки України*

2-е видання

Львів
ЗУКЦ
2008

УДК 37.016:172(072)

ББК 74.263

В 90

Вчимося бути громадянами.

В 90 Навчальний посібник з громадянської освіти для 7(8) кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / За редакцією В. Мисана, П. Вербицької, О. Войтенка. — 2-е вид. — Львів: ЗУКЦ, 2008. — 152 с., іл.

ISBN 978-966-1518-04-8

Посібник містить навчальний матеріал, складений згідно з програмою курсу за вибором «Вчимося бути громадянами».

Для учнів 7(8) класів загальноосвітніх навчальних закладів.

ББК 74.263

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Лист №1/11 – 7680 від 26.12.2005

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Антюшина О.І., вчитель СЗШ №2 м. Цюрупинська Херсонської області;
Сухомлинська О.В., академік – секретар АПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Уруський В.І., заступник директора з наукової роботи Тернопільського обласного Інституту післядипломної педагогічної освіти;

Хорошавіна О.Ю., вчитель СЗШ №22 м. Севастополя.

Навчальний посібник підготовлено авторським колективом педагогів – членів Всеукраїнської асоціації викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» у співпраці із Міжнародним інститутом демократичної освіти (м. Боулінг-Грін) та Центром громадянської освіти (м. Калабасас) США.

Видання здійснено у рамках міжнародної програми з громадянської освіти CIVITAS за підтримки Бюро освітніх та культурних справ Державного департаменту США.

При підготовці цього видання використано матеріали: С. Бурова, П. Кендзьора.

ISBN 978-966-1518-04-8

ISBN 966-8445-34-1 (перше видання)

© Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба», 2008

© Ольга Борисенко, дизайн та художнє оформлення, 2008

© Марина Шутурма, ілюстрації, 2008

Зміст

Я В РОДИНІ

1 урок

Хто Я? 11

2 урок

Мої потреби і бажання 16

3 урок

Я і ми 21

4 урок

Що таке сім'я? 25

5 урок

Я в сім'ї 30

6 урок

Моя роль в сім'ї 34

7 урок

Родина 38

8 урок

Родинні традиції 41

9 урок

Родинні реліквії 45

Я В ГРОМАДІ

10 урок

Сусіди
51

11 урок

Добросусідство
54

12 урок

Це моя вулиця
58

13 урок

Хто я на моїй
вулиці?
63

14 урок

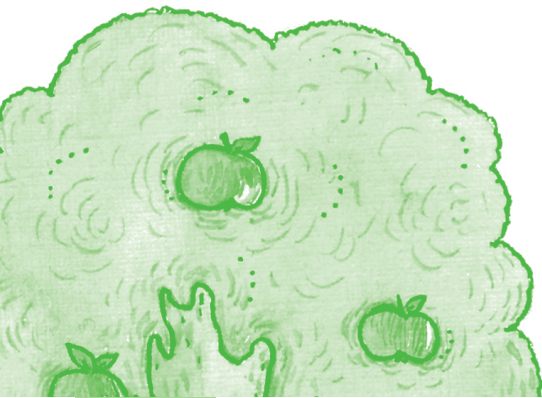
Хто такий друг?
65

15 урок

Правила
товаришування
68

16 урок

Дружба — це...
71

Я В ШКОЛІ

17 урок

Однокласники

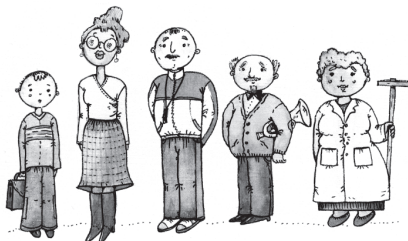
75

18 урок

Група, колектив, команда

— хто ми?

78

19 урок

Чи легко бути лідером?

81

20 урок

Як жити мирно?

83

26 урок

Що ми можемо
зробити для школи?

100

21 урок

Школа, в якій ми
навчаємося

87

27 урок

Школа, яка нам
не байдужа

102

22 урок

Наша школа

90

28 урок

Як ми пропонуємо
вирішити

проблеми школи?

104

23 урок

Школа як громада

93

24 урок

Шкільне самоврядування

96

25 урок

Як зробити, щоб мене
«почули» в школі?

98

Я — ГРОМАДЯНИН

29 урок

Тут я живу
107

30 урок

Проблеми нашої громади
110

31 урок

Місцева громада
113

32 урок

Я — громадянин
115

АКЦІЯ «ГРОМАДЯНИН»

Як взяти участь в акції «Громадянин»
120

Поради юному громадянину
140

Словник
146

Дорогі друзі!

Чи замислювалися ви над тим, що у цьому житті є найріднішим, найближчим і найдорожчим? Відповідаючи на це запитання, напевно, назвете своїх батьків, рідних, друзів, життя, здоров'я. Близькими і дорогими для вас є дім, у якому живете, вулиця, якою щодня йдете до школи, подвір'я, на якому зустрічаєтеся зі своїми друзями. Усе це — ваша мала Батьківщина, без якої не уявляєте свого життя.

Всі ми відрізняємося один від одного поглядами, уподобаннями, прагненнями, вірою, національністю, умовами життя тощо. Водночас маємо багато спільного. Нас об'єднує те, що ми разом навчаємося, працюємо, спілкуємося, відпочиваємо, живемо в одній країні — Україні. Ми — громадяни України. Що означає бути громадянином країни? Жити на її території — цього замало. Потрібно дбати про свою країну, бути активним і свідомим громадянином.

Ви мрієте здобути професію, мати роботу, отримувати велику зарплатню, жити у вільній демократичній державі. Що необхідно, щоб ці та інші мрії здійснилися? Як зробити так, щоб життя кожного у нашій країні стало кращим, а держава — багатогою і процвітаючою? Насамперед потрібно зрозуміти, що наші бажання здійсняться тоді, коли ми всі — громадяни України докладемо до цього свої зусилля. Маємо стати справжніми громадянами.

Книга, яку ви тримаєте в руках, написана для школярів, що хочуть брати участь у розбудові нашої держави. Вона допоможе Вам не лише отримати знання, але й навчить як ними користуватися в повсякденному житті: вдома, в родині, на вулиці, в школі тощо. Так крок за кроком ви зростатимете як справжні громадяни своєї країни.

*Віктор
Мисан,
м. Рівне*

*Поліна
Вербицька,
м. Львів*

*Олександр
Войтенко,
м. Гадяч
Полтавської
обл.*

